

פרשת כי תצא
אלול תשפ"ה

הנה הפשיטתם צורת הישיבה,
וקלטתם רוח ורצון הישיבה,
ובזה עשיתם לכם חבורה לילך
בעקבות רוח הישיבה,
ובכל מקום שאתם נמצאים
לקחתם זאת כאילו להיות עם
הישיבה בין כתי הישיבה"

(מרח המשיגה הגדלצ רבי ירוחם לינוביץ
צוקל ממיר)

גליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר | גליון 593

מתורת רבותינו

לקח מאלף מפרשת 'בן סורר ומורה'

כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אותו ולא ישמע אליהם (כא, יח).

שח הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל:
הנה מפרשת בן סורר ומורה יש לראות עד כמה
חייב האדם לעשות תורתו קבע ומלאכתו עראי.
הבה נתבונן בפרשה.

"כי יהיה לאיש בן סורר ומורה" - אף אם יהיה לו בן
יחיד ועילוי גדול שיש תקוה לראות ממנו גדולות,
אבל מכיון שהוא "סורר" - סר מן הדרך, שנטה מדרך
התורה - כי הלא דרכה של תורה כך היא, פת במלח
תאכל - והוא הלך אחר תאוותיו. "ומורה" פירש רש"י
מסרב בדברי אביו. מבהיל מאד, מי הוא אשר אינו
מסרב בזמן הזה לגדולים ממנו, וכי כולנו מקבלים
דעת ההורים שלנו?

ואמרה תורה "ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אותו
אל זקני עירו ואל שער מקומו" וגו', הדין הוא שאביו
ואמו יעשו זאת ברצונם. כלומר שהם יקחו את

בנם האהוב עליהם, כי הלא בנם הוא וטבע האב
לאהוב את בנו. "ורגמוהו כל אנשי עירו" - מבהיל
הוא להתבונן שפשוט התורה תובעת מהם שיעשו
מין "עקידה", לקחת מחמד נפשם ולמוסרו למיתה.
ועל אף שהנאת העולם הזה של ההורים אינה אלא
בבניהם בכל זאת אין אנו מתחשבים בזה כלל, מכיון
שירדה התורה לסוף דעתו, וכיון שזה נוגע לעולם
הבא שלו, כדאי לו שימות זכאי ואל ימות חייב. לכן
על ההורים בעצמם למסרו למיתה, הרי לנו עד כמה
הקפידה התורה שיעזוב האדם את כל החשבונות
שלו בשביל מה שנוגע לעולם הבא.

הרי לנו עד כמה על האדם לעשות תורתו קבע
ומלאכתו עראי, כלומר שהעיקר אצלו יהיה העולם
הבא, ועולם הזה לא יהא אלא כטפל.

יד יחזקאל
<

אם אינו לומד תורה - אין לו סיכוי

ורגמוהו כל אנשי עירו באבנים ומת ובערת הרע מקרבך וכל ישראל ישמעו ויראו (כא, כא).

דבר מופלא מציוני בירושלמי (סנהדרין פ"ח, ה"ז):
"צפה הקב"ה שסוף זה עתיד לגמור נכסי אביו ואמו,
ויושב לו בפרשת דרכים ומקפח את הבריות והורג
את הנפשות, וסופו לשכח את תלמודו". ותמה הפני
משה, מה ענין זה לזה, ומהי השייכות בין כך שסופו
להרוג את הנפשות לבין שכח תלמודו.

ביאר בזה מרח"ה"ה"ה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, כי

מדוע צעד מרח"ה"ה"ה מדי יום לבנק

לא תשיך לאחריך (כג, כ)

ידועה ומפורסמת זהירותו הגדולה של מרח"ה"ה ראש
הישיבה הגאון רבי בנימין ביינוש פינקל זצ"ל בכל
עניני כספים, אך אמנם את הסכנה החמורה ביותר
האורבת לפתחו ראה באיסורי ריבית, מיליוני דולרים
של כספי הישיבה עברו תחת ידו, ואיסור ריבית הפך
להיות סכנה מוחשית ומאיימת.

אמרו עליו שהיה נזהר מאבק דאבק של היתר
ריבית. מספר על כך חתנו הגאון רבי אהרן שרגא
לופיאנסקי שליט"א:

לאחד הספקים לישיבה נגבב פעם כל כספו. לא
היה לו ממה להתקיים ולחיות. רבי ביינוש הרגיש
שהישיבה חבה לו הכרת הטוב בעד השנים הרבות

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	18:22	19:34
בני ברק	18:40	19:36
ציריך	19:38	20:45
וינה	19:13	20:38
אנטוורפן	20:00	21:29
פריז	19:55	21:11
לונדון	19:27	20:25

דבר הישיבה

שאיפות גדולות

מרח"ה ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל
זצ"ל, היה מעמיד את ההכרח שבשאיפות בראש
סולם הצמיחה של בן תורה. מחד היה מעודד מאד,
אולם מאידך היה תובע לגדול ולא הסתפק בקטנות,
ידוע על כמה וכמה תלמידי חכמים גדולים שראה
שיש בכוחותיהם ואפשר לתבוע מהם לשאיפות
גדולות והצלחה להביאם לגדולות, ביד אחד מעודד
וביד שניה תובע ודורש יותר.

אחד מהם אברך שקדן ומצויין, כיום גדול בתורה
סיפה, הוא נכנס אליו בסוף זמן ומספר לו: ראש
הישיבה, גמרתי בזמן זה מסכת כתובות, הגיב ראש
ישיבה באדישות מסויימת, אכן יודע אני שאתה
אברך טוב. המשיך האברך גמרתי גם יבמות בזמן זה.
מגיב ראש הישיבה במלה אחת: מצויין. מלבד זאת
למדתי גם כל מסכת ברכות, הגיב רבי אליעזר
יהודה בביטול (כביכול) אכן, הבחנתי שלמדתי את
המסכת, אבל זה היה לימוד של ביני לביני.

הלה רק יצא מהחדה, נכנס אברך אחר ורבינו אומר
לו: ראית איזה אברכים יש בישיבתנו, אברך סיים
בזמן אחד שלש מסכתות חשובות. הוא הללו ושבחו
ונתן לאברך סכום כסף גדול שיעביר לו. כך היתה
דרכו תמיד, מחד לעודד ולחלק כספים למצוינים
גם כשחי בעצמו בצמצום ודחקות, ומאידך לתבוע
מושגים גדולים.

(לתתך עליון ח"ה עמ' שיז)

מתורת רבותינו

אל הבנק. היה זה בימי האינפלציה המשתוללת, ועמדה בפניו בעיה מתמשכת, הישיבה הנפיקה צ'קים לספקים, שלא תמיד היו פודים אותם מיד. החזקת צ'קים בבנק ליותר מכמה ימים משמעותה הפסד, בעקבות ההפרש בשער החליפין של המטבע, שהשתנה במהירות מסחררת. מאידך גיסא, לאפשר מינוס בבנק פירושו תשלום ריבית - אפשרות גרועה בהרבה. הפתרון שמצא רבי ביינוש היה: לצעוד אל הבנק מדי יום ביומו, כדי להפקיד את הסכום הנדרש במדויק!

אחרי יומיים חזר לחנות, "אמור לי" פנה אל הסוחר, "איך העסקים בימים אלו?", "ב"ה בסדר" הוא השיב. "ומי קנה פריטים אלו ואלו היום?" המשיך רבי ביינוש להתעניין, והסוחר נקב בשמו של הקונה. "ובאיזה מחיר מכרת?" שאל את הסוחר שלא חשד במאומה. כשענה, קבע רבי ביינוש והצהיר "זה המחיר שתגבה גם ממני, לא אגורה אחת פחות". זהירותו המופלגת מאיסור ריבית היתה הסיבה להנהגתו המשונה לכאורה, של הליכה יום יומית

בהן שירת את הישיבה בנאמנות, והלווה לו סכום כסף כדי שיוכל להתחיל מחדש את עסקיו. כעבור זמן מה ביקר רבי ביינוש בבית מסחרו של האיש וביקש לקנות ממנו פריטים אחדים. מיד עם בואו קידם אותו האיש במאור פנים "אה, אתן לך מחיר מצוין, רבי ביינוש", הצהיר המוכר בתור הכרת הטוב. רבי ביינוש החוויר מיד והתנצל שאינו צריך עכשיו למאומה. הוא לא היה מסוגל לחשוב על קבלת הנחה עבור הלוואה שנתן!

רה"י כיתת רגליו - לקיים ביומו תתן שכרו

ביומו תתן שכרו (כד, טו).

הישיבה הגיע עד אלי בשביל לשלם את הכסף? אך רבי נחום כלל לא הבין את פשר התמיהה ואמר בפשטות: "וכי מה? והלא כתוב ביומו תתן שכרו". והאברך עודנו עומד ותוהה בלב, וכי כתוב שראש הישיבה בעצמו צריך לבוא בעצמו ולשלם? והאם שליח איננו כשר לענין זה? חשב לעצמו ולא הביע את שאלתו, באשר יודע הוא בנפשו כי רבי נחום כלל לא יבין את עצם השאלה

לאברך את שכרו בכל ראש חודש. אירע פעם וחל ר"ח ביום שישי, ואותו אברך לא הגיע לישיבה, כיתת רבי נחום את רגליו לעבר ביתו של האברך, כדי להביא לו את שכרו. משפתח האברך את הדלת הופתע עד מאד כאשר נגד עיניו הופיעה דמותו ראש הישיבה בכבודו ובעצמו, הוא לא הצליח לכבוש את תדהמתו: "ראש

רבות סופר על דקדוק ההלכה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי פרצוביץ זצ"ל, וכיצד היה מהדר לקיים בעצמו כל מצוה ומצוה. למשך תקופה סיכם רבי נחום עם אחד מחשובי האברכים בישיבת מ"ה, כי אותו אברך יקדיש מזמנו ללימוד עם צורב צעיר, למען יתעלה אותו שתיל רך במעלות התורה, ואילו הוא יהיה אחראי לשלם

מכתבי רבותינו

חובת קבלת היסורים בפשפוש המעשים ובפרט בימי הדין

"עיקר הענין בזה לתקן מה שצריך על מנת שיע"ז ילכו היסורים, וקשים הידיעה והתיקון מאד, אבל זוהי חובת היסורים ובלי זה הרי זה לשוא... ובפרט בימי הדין אלו, שכל הפרטים באים בדין מחודש, ודאי שהחובה גדולה בזה."

בע"ה יום ד' נצבים פעה"ק ירושלים

להו"כ יד"נ הרב הגאון הצדיק כש"ת מוהר"ש פינקלשטיין שליט"א עם כ"ב כלם יעמדו על הברכה להתברך בשנת חיים ושלוש... וכל טוב סלה

אחדשה"ט באה"ה שמעתי בהרוחה כי מצב בריאותו של כת"ר משתפר ב"ה, ונקוה לרפואה שלימה בקרוב. אצלנו אין חדשות מיוחדות. מצב בריאותי בערך בלי שינויים ניכרים.

ב"ה שהייתי יכול להמשיך בשיעורים וכאמרם (ב"ר פ"ד, פ"ט) על כל נשימה ונשימה וכו' הרי אחז"ל ונאמנים בשליחותן, שהכל במדה קצובה בדיוק, ואם אנחנו יודעים קשה לצייר ולהרגיש ככה, בפרט כשהזמן מתארך, ועוד דהרי לא יתיאש אדם מן הרחמים כי לא כלו רחמיו.

עיקר הקושי כאחז"ל יפשפש במעשיו, זאת אומרת שלא מספיק לקבל באהבה דין שמים, דהרי אם כן לבד היינו שאפשר שמן השמים שולחים יסורים ומחלות בלי הסבר, וזה אינו נכון, כי אם גם שצריך להבין שהכל תלוי במעשים ולא לחנם באו יסורים אלו, והחובה לפשפש ולהבין עבור מה ולתקן מה שאפשה, כי זוהי התכלית הנרצה בזה, וזו עבודה קשה מאוד, אף שכמובן לא חסר במה לתלות. אבל עיקר הענין בזה לתקן מה שצריך על מנת שיע"ז ילכו היסורים, וקשים הידיעה והתיקון מאד, אבל זוהי חובת היסורים ובלי זה הרי זה לשוא... ובפרט בימי הדין אלו, שכל הפרטים באים בדין מחודש, ודאי שהחובה גדולה בזה, אך מי יוכל לקיימה.

ואסיים בברכה שהשי"ת ישלח לכת"ר עזרו מקדש לרפואה שלימה במהרה, וישלח ברכה בכל מעשי ידי ברוחניות ובגשמיות, וירוח רוב נחת מצאצאיו היקרים שי לאוישו"ט, ויכתבו ויחתמו לאלתר לחיים טובים ולשלום כשצ"ג, כעתירת וברכת הדוש"ת בלו"נ.

מכתב נפלא ממרן

ראש הישיבה הגאון

רבי נחום פרצוביץ

משלהי חודש אלול

(לא מצוין שנה)

לידידו הרי"ש

פינקלשטיין, בחובת

קבלת היסורים באהבה

ולפשפש במעשיו,

ופרט בימי הדין שהכל

נשפט מחדש, וכה כתב

(בניו נחום עמ' תרמב):

מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי חיים זאב פינקל זצוק"ל ששים שנה לפטירתו י"ח אלול תשכ"ה - תשפ"ה

יגיעתו העצומה בהחדרת המדרש מחדש

יחד עם תפקידו בהנהגת הישיבה בהדרכה ובשיחות המוסר שלו, השקיע עבודה מאומצת של עשרות שנים בצנעה מעין רואים בהכנת מהדורות מתוקנות ומבוררות של מדרש משלי ושל קובץ המדרש הגדול ילקוט שמעוני בעבודות אלו הפליא לעשות בעבודה מדהימה בהיקפה ובדיוקה שלא ראינו דוגמתה, בהעמדת נוסח מבורר ומתוקן ובציון השוואות והקבלות לכל ספרי חז"ל והראשונים כעין קונקורדנציה למדרש ולאגדה כל זה היה ממעשה ידיו בלא כל עזר וסיוע.

ערום בחכמה וערום ביראה היה הגר"ח זצ"ל, כל ימי חייו השכיל להצניע את היקף שליטתו

שחררנו, והובאנו אל בית עולים שהיה בסוף רחוב העליה בתל אביב.

אולם גדול בבית העולים שימש כמקום לינה, כשעל פני כולו נפרסו מזרנים של קט, ואנו שכבנו לישון. היה זה הערב הראשון ואני הייתי במצב של נים ולא נים, כאשר לפתע שומע אני איש העובר בין המזרנים ושואל בלחישתו: "אפשר א ישיבה מאן? אפשר א ישיבה מאן?...". [-אולי אתה בן ישיבה?]

פקחתי את עיני ואני מתבונן בדמותו של השואל, יהודי שזקן מעטר את פניו. "אני בן ישיבה", הפטרתי. תיכף הושיט לי האיש את ידו בברכת שלום עליכם. "היכן למדת?" שאל, וכאשר אני עונה "במיר", אמר לי הלה: "אני בנו של ראש הישיבה". היה זה מרן המשגיח רבי חיים זאב פינקל, בנו של רה"י רבי אליעזר יהודה פינקל שפונה אלי ואומה: "אינך יכול להישאר במקום כזה, בא עמי לבית".

ארזתי את חפצי המועטים והלכתי עמו לביתו, שם ביקש לדעת האם ישנם עוד בני ישיבה בבית העולים, ואני מסרתי את שמותיהם של בני הישיבה שבאו עמי באניה ארצה. מיד ישבנו יחד עם רבי טוביה ליסיצין ורבי יוסף פרבר ועסקנו בתכנון הקמת ישיבה עבורינו...

למחרת, נקראו כל בני הישיבות ששוכנו בבית העולים, ותוך מספר ימים נפתחה הישיבה שנקראה בשם "פליטת סופרים". - "ברוך ה' כל אלו שלמדו בישיבה נותרו בני תורה אמיתיים, הם וכל צאצאיהם..."

כמשגיח בישיבת מיר

בשנת תשי"ד, נתבקש הגר"ח על ידי אביו מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה זצ"ל למלא את מקומו כמשגיח בישיבת מיר, רבי חיים זאב כיהן כמשגיח ומנהל רוחני בישיבת מיר עד לפטירתו, במשך שנים הוא השמיע שיחות מוסר וכן שימש יועץ ומורה דרך לתלמידי הישיבה.

אשתו לאה נפטרה בצעירותה בשנת תש"ו כעבור זמן נישא בשנית לגיטל שמואלביץ אחות גיסו מרן רה"י שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל.

ב"ח באלול תשכ"ה חודשיים לאחר פטירת אביו נפטר הרב חיים זאב פינקל בהיותו בן 61. ונקבר בהר המנוחות בירושלים בחלקת רבני ישיבת מיר.

הגר"ח פינקל נולד במיר שבבלרוס בכ"ד באדר שנת תרס"ד לאביו מרן ראש הישיבה הגר"י פינקל זצ"ל, ולאמו הרבנית מלכה בת מרה"י הגר"ר אליהו ברוך קמאי אב"ד ור"מ מיר, הוא נקרא על שם סבו הרב חיים זאב יפה - רבה של שקוד. אביו החורג וחותנו של רבי אליהו ברוך קמאי.

בהיותו בן 9 חלה במחלת שיתוק ילדים, הרופאים נואשו מלרפאותו, אביו מרן הגר"י הוציא את חסכוניותו והדפיס מהדורה מיוחדת של הספר "קצות החושן" כסגולה לרפואתו, באורח פלא הוא נרפא מן השיתוק וחזר ללימודיו [ראה תצלום בפרסום ראשון ממהדורה זו- בשער הספר מתנוסס שמו של המו"ל ת.ז.פ. מעיר מיר].

כנער נחשב לעילוי ולמד בישיבת מיר אצל אביו וסבו עד לשנת תרפ"ב, לאחר מכן נסע ללמוד אצל הגר"ח הלוי סולובייצק בבריסק.

בג' באב שנת תרפ"ו עלה לארץ ושהה לצד סבו ה"סבא מסלובדקה" בחברון, ושם זכה לשמש את סבו ב"ט באדר ב' תרפ"ט נישא למרת לאה אייבשיץ בתו החורגת של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד. הגר"ח ניצל מהפרעות בחברון בנס, כששהה בבית ראש הישיבה הרב משה מרדכי אפשטיין. כשלאחר הפרעות עזב את חברון ועבר לירושלים.

במרחשוון שנת תרצ"א הוקם ביוזמת הסבא מסלובדקה בית מדרש גבוה לתורה "היכל התלמוד" בתל אביב. לניהול הישיבה מונו ארבעה רבנים בהם הגר"ח ז' שכיהן שם כ"ר"מ ואחר כך כראש הישיבה ומנהלה.

במקביל כיהן כראש ישיבת "פליטת סופרים" לצעירים שעלו מאירופה בתקופת מלחמת העולם השנייה.

באותם ימים שלטו הבריטים בארץ ישאל וחסמו את עלייתם של פליטים יהודים מאירופה. יהודים שכן הצליחו להעפיל לארץ ישראל, היו מופנים לקיבוצים חילוניים וסכנה רוחנית ריחפה על ראשם. מרן המשגיח פעל רבות להציל תלמידי ישיבות משליחתם לקיבוצים.

כך מתאר הרב שלמה לורנץ ז"ל את הצלתו:

"באנו לארץ באניית מעפילים בלתי ליגאלית, ובסמוך לחופי הארץ נתפסנו על ידי השלטונות האנגלים. לאחר תקופת שהות במחנה המעצר בסארפאנד,

פרסום ראשון של תצלום השער של הקצות
שנדפס במיוחד לרפואת הילד דאז רבי חיים זאב
פינקל ומופיע בראשי תיבות חז"פ

סיגוריות השוחד של מרן המשגיח

סיפר הגאון **רבי משה הלוי טורק** מבני ברק:
הקשר שהיה לי עם המשגיח מו"ר הגה"צ **רבי חיים זאב פינקל** זצ"ל תרם לי רבות.

הוא היה איש חינוך גדול מלא בחכמת חיים. המקרה הבא ארע באחת התקופות הגרוועות מבחינה כלכלית, כשהישיבה התקשתה מאוד לתת לבחורים את המלגה שהקציבה להם מידי חודש.

באחד הימים הגיעו ראשי החבורה לבית המשגיח. כמובן שהאוירה הייתה מתוחה מאוד... והנה לפתע מוציא רבי חיים זאב מהכיס קופסת סיגוריות יקרה מצרך נדיר במיוחד באותו זמן - ומניח אותו על השולחן...

ברגע אחד הופר המתח והשיחה המשיכה להתנהל באווירה קלילה ונוחה. כאשר יצאו הבחורים שאלתי אותו האם מותר לי לשאול שאלה. הוא אישר לי ואני שאלתי "מה עם שוחד?" המשגיח השיב לי בחיוך: "בוודאי שזה שוחד! אבל לאיזו מטרה ניתן שוחד אם לא למקרה כזה? לדין אסור לקחת שוחד - אבל להרגיע רוחות? הרי זו מטרתו של השוחד!..."

העצומה והשירות החשוב שיש בהם לעולם התורה. במיוחד נתן ביד, את כל כתביו על מדרש משלי למצוא מוצא ואפשרות לסיים ולהשלים ולהוציא לאור עולם את מהדורת מדרש משלי שהכין עם פירושו של הרד"ל.

במשך שנות עבודתו על מדרש משלי, אסף העתיק וחקר את כתבי היד של מדרש זה שנמצאים בספריות העולם והשיג את צילומיהם בתנאי זמנו בקשיים רבים השיג את הדפוסים הראשונים מהם דפוס קושטא רע"ב-רע"ו הנדיר מאד, שרק טופס או שנים ממנו היו ידועים בעולם.

היה בידו צילום כתב היד של ילקוט שמעוני והדפוס הראשון שלו דפוס שאלוניקי קבלו כמותנת חתונה מחו"ז הגרי"ח זונפלד זצ"ל. כתב יד שכולל שלוש מהדורות מפירושו של הגאון רבי דוד לוריא הרד"ל שנודע בליטא כגאון אדיה, כתב יד שלא פורסם מעולם.

המדהימה בכל מכמני המדרש והאגדה, ולהסתר מעין רואים את יצירותיו הגדולות באיכותן ורבות ההיקף בכמותן בתחומים אלו, על ידי חריפותו ופקחותו הבלתי מצויים שאותן לא יכול היה להסתר, הסווה את שקידתו הרבה ואת העמל הרב והמייגע שהשקיע בעשרות שנות עבודתו על חיבוריו המדויקים ומבוררים עד להפליא. מלומד היה הגר"ח פ' בהליכות אלו של הצטננות והסתתרות האופייניות לבני המשפחה ירושה להם מאביהם הזקן 'הסבא' מסלובודקה זצ"ל.

מספר תלמידיו הרב שלמה זלמן הבלין מירושלים: בשנת חייו האחרונה כאשר חלה את חוליו הקשה שמנע בעדו מלהמשיך בעבודת הקודש של יצירה ועשייה והפריע לו בלימודיו ובענייניו. התקשה לסכם ולברר את כלל עבודותיו. אותה שנה זכיתי לעמוד לפניו ולקבל ממנו את ענייני חיבוריו הגדולים במאמצים קשים בגבורת הרוח, שקד למסור לי את טיב חיבוריו וענייניהם. התאוה בכל מאודו שלא ישקעו בתהום הנשייה והשכחה, ובעיקר על התועלת

עמו אנכי בצרה

לא תלין נבלתו על העץ כי קבור תקברנו ביום ההוא כי קללת אלקים תלוי
(כא, כג).

דרשו חז"ל (סנהדרין מו, א) על פסוק זה: "אמר רבי מאיה: בשעה שאדם מצטער, שכינה מה לשון אומרת: קלני מראשי! קלני מזרועי! (כמו שהאדם שיגע ועייף אומר ראשי כבד עלי וזרועי כבד עלי, רש"י) אם כן המקום מצטער על דמן של רשעים שנשפך, קל וחומר על דמן של צדיקים".

מרן המשגיח הגה"צ **רבי חיים זאב פינקל** זצ"ל הפיק מכאן לימוד נורא הוד, וכה כתב וביאר, בא וראה עד היכן מגעת השתתפות השכינה בצערו של הרשע, שכל זמן שנפשו של הרשע מתאבלת למראה בשרו התלוי בביזיון על העץ, השכינה גם היא משתפת עצמה וקובלת: קלני מראשי! ראשי כבד עלי!

ולא רק ברשעים נאמר כך, אלא כן הוא הדבר בכל אחד ואחד מישראל. עומדים אנו בימים אלו בחודש הרחמים והסליחות, ובכל חודש אלול שוררת אוירה של פיוס והתקרבות להקב"ה, וכמו שדרשו דורשי רשומות: **אלול** - נוטריקון **אני לדודי ודודי לי** (אבודרהם ומטה משה בשם מדרש), עת דודים היא בין ישראל לאביהם שבשמים.

התקרבות זו הולכת ומתעצמת בעשרת ימי תשובה, כמאמר הכתוב (ישעיה נה, ו): "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב", ופירושו חז"ל אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ פ, (ר"ה דף י"ח ע"א). בימים אלו קרוב הקב"ה ומצוי לכל דורש, רוח של חסד וחנינה נושבת בימים הללו.

והשאלה נשאלת, והרי הימים ימי דין ומשפט המה, וכי העת כזאת תכשר לחיבה והתקרבות יתירה?

אלא זהו טעמו של דבר ונימוקו, כי על כן בשעת המשפט נשפט הקב"ה כביכול יחד עם נשפטי, על שום "עמו אנכי בצרה" (תהלים צא, טו). וכעדות הכתוב (ישעיה סג, ט) "בכל צרתם לו צר". זוהי סיבת ההתקרבות הגדולה בחודש אלול ובעשרת ימי תשובה, שהרי הימים עת צרה וצער מאימת הדין המה.

חסד חיים (מאמר ג')

הכנה לימים הנוראים רק ע"י התורה הק'

כשמתקרבים הימים הנוראים ויום הדין ממשמש ובא יום שספרי חיים וספרי כו' פתוחים לפניו (ר"ה לב, ב) יש לכל אחד מדה מסוימת של כוונות חרדה לקראת הימים הללו. אך מה נרעש ונפחד יהי המתבונן במהותם של ספרים אלו.

אמרו חז"ל: שלשה מפרים נפתחים בר"ה, אחד של רשעים גמורים ואחד של צדיקים גמורים ואחד של בינונים. צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים וכו' (ר"ה טז, ב).

ומה טיבם של ספרים אלו? - לא ספרים אפופי מסתורין הם, אלא כמו שפירש לנו רש"י ז"ל: "שלשה ספרים. ספרי זכרון של מעשי הבריות". כלומה: מעשיהם של בני האדם עצמם, הם המהווים את תוכן הספרים. מתוך הספרים הללו הקב"ה דן את האדם, ועל פיהם אדם נכתב, אם זכה - לחיים.

מהי הדרגה הנעלה של ה"חיים", הוי אומר - 'תורה'. שכן היא 'חיי עולם', ואפילו תפילה העומדת ברומו של עולם (ברכות ו, ב וברש"י) אינה אלא חיי שעה לעומת התורה (שבת ז, א).

בסוף המאמר אומר רבינו: "זאת ההתעוררות המוטלת עלינו לקראת יום הדין לשמור את הלב ולהתמימו, כי רחמנא ליבא בעי, וה' יראה ללבב. והאפשרות להגיע לכך היא רק ע"י התורה, ע"י לימוד בלתי נפסק, תמיד יהיו עתותינו מוקדשים אך ורק לתורה, ואז נוכל לבטוח באהבת ה' אותנו, ומים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, ובאהבה יזכרנו לחיים מלך חפץ בחיים.

חסד חיים עמ' יב)

לרגל יום השנה השישים, מגישים אנו שוב בפני הקוראים מאמר נפלא ומרתק מהסופר המחונו והנודע הרב דוד זריצקי ז"ל - המאמר נכתב תיכף לאחר פטירתו של מרן המשגיח זצ"ל.

(מתוך הספר "זכרם לברכה" - אוצר מאמריו של הסופר ר' דוד זריצקי ז"ל על גדולי ישראל
תודתנו נתונה למו"ל על מסירת המאמר, תשוח"ח לו).

דמעות על אדם כשר

— ¹שוב נתייממה ישיבת מיר.

שתיים הן אבידות לאדם. אבידה פנימית, זו שאי אפשר לפרשה בפני אחרים, שהלב נצבט ביסורים שאחרים אולי אינם מבינים אותם. ואבידה שכולם מרגישים בה, גדולים וקטנים, קרובים ורחוקים.

על השניה, רב הבכי, רבו המקוננים, רבו המספידים, כל ראש לחלי וכל לבב דוי. על הראשונה, מתעצבים השומעים את השמועה, אבלים אלה שהאבידה תקפה אותם, רובם אינם מכירים את הדמעות הללו.

ועל כגון דא אמרו חז"ל: כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקב"ה סופרן וכו'. אדם כשר מהו? דו"ק ותשכח שלא הדגישו חז"ל על צדיק, על חסיד, אלא על אדם כשר. למדנו מדבריהם, שכולם כגחלי אש, שמעטים המבינים על טיבו ומהותו של אדם כשר, כשר למהדרין מן המהדרין, ללא שאלה וללא "שעת הדחק" או "הפסד מרובה", כי אדם כשר זוהי הפנימיות הפנימית של האדם, זהו המעמקים שבו, אותם מקומות חבויים בנפשו של האדם, שרק הוא עצמו בשעה שהוא מתייחד עם נשמתו, מגיע לדרגה כזו של כשרות פנימית, העולה לאין שיעור על הצדקות והחסידות, זהו שלא נמצא רבב על בגדו, זוהי התמימות התמימה, האמונה המתבטאת בשמחה מתמדת על התורה ועל העבודה ועל הגמילות חסדים שניתן לו לאדם הפשוט.

האבידה לשיבת מיר היא פנימית, זוהי אבידה שרק אלה שהכירוהו מקרוב, שידעו הליכי חייו על פרטיהם, שהכירו את מידותיו ואת כשרותו הפנימית, עד למעמקי הנפש, אלה עומדים המומים ליד קברו ועדיין אין בכוחם להשלים עם העובדה, שאמנם ידיד' וידיד כל בן תורה — הלך מאתנו.

בדרכי אביו הגדול הלך כל ימיו, ובפקחותו ידע להסתיר מעיני כל את דרכו בחיים, לפיכך הוא

נראה כאחד האדם, לפיכך הוא תמיד התהלך בצדי דרכים, מתוך יראה שמה יפגע במישהו שיכירו היטב, על כל תכונותיו הנעלות, על תורתו שהיתה בוקעת ועולה מתוך שמחה עצומה, על נשמתו שהיתה תמיד מתרוננת, על אהבת התורה שבו — שרק אלה שהכירוהו מקרוב ידעו עד היכן הגיעה האהבה הזאת. ההליכה בצל אפינה אותו ואת אביו זצוק"ל, גם אביו הגאון ז"ל עשה כל מה שאפשר שלא יכירו בו ובצדקתו, בחסדיו המרובים ובהרבת תורתו, גם הוא היה מראה עצמו כאחד מבני החבורה ובלבד שלא יכירו בו כי הוא המרביץ תורה הגדול שבדורו, ובנו הבכור, ירש ממנו את המידה הזאת של ההליכה בצל, שיראה רק את בבואתו ולא את עצמיותו, והוא היה מתהלך בינינו כאחד מבני הישיבה, כאילו אין בו אותה הנשמה הגדולה שרק מעטים הכירוהו, וכאילו אין הוא אלא בנו של ראש הישיבה, שמכוחו הוא בא ובעצמו אין לו ולא כלום.

זוהי מידה שהאבידה הפנימית לשיבת מיר לא תחזיר אותה, כי מעטים מאד האנשים אשר יש בכוחם במשך כל שנות חייהם לא להתבלט, להסתיר כל מה שיש להם, אותה העשירות הפנימית, אותה הרעננות המחשבתית, אותה הגדלות בתורה, ההבנה העמוקה בה — כל זה רק מעטים ידעו על כך, ומשום כך האבידה היא איומה בפנימיותה, בלתי חוזרת במהותה המקיף של גדול ברוח אשר ידע את כוח הצמצום, שכה הרבה עובדים כל חייהם על כך ואינם מגיעים לשלמותה אלא בזקנה מופלגת, והוא — הגרר"ז, הגיע אליה בעודו צעיר לימים. יסוריו הנוראים שאי אפשר לתארם, יסורי איוב ממש שעמד בהם במשך כשנה תמימה, גילו לתקופת מה וטפח קטן בלבד מאישיותו הפנימית, הוא ידע לדלות חיוך מתוך יסוריו, הוא ידע מתוך האלם הצעקני בשעה שכל אבריו צווחו ווי, ללמד לאחרים כיצד עומדים ביסורים כגדול במוסר, כאיש שהשתיק את עצמו למען נשמתו, שמעטים הכירו מה גדול היה נסיון היסורים שהוא עמד בו עשרים וארבע שעות

ביממה, כל יום במשך חדשים ארוכים.

והנה אנו עדיין מזילים דמעות על האדם הכשר בתכלית, על אותו האציל שבאדם שהולך ואיננו עוד, על אותה הנקודה הפנימית שבאדם ההולכת ומידלדלת מאד, עד שיש צורך בתקופתנו לזכוית מגדלת כדי לראותה. אותה נקודה פנימית האירה תמיד את פניו, העלתה אותו על אחרים, הבליטה אותו, שלא מדעתו, נגד רצונו, על הסביבה, והדמעות לא ישתפו מלבנו את הצער העמוק על האדם הגדול הזה שחי מתוך שמחה, מתוך חזויות היצירה שבתורה ובמוסר, שהלך וגדל במידות עד שידע את סוד הצמצום שבאדם וניצל אותו עד הסוף. הדמעות לא ישתפו את הצער העמוק על האדם הגדול שעד הרגע האחרון בחייו ידע לשמור על שלוה מוסרית למופת והיה אדם גדול עד הרגע האחרון והאיום הזה שרבים מאבדים עשתונותיהם בו.

אנו, הקטנים בדור הזה, כה פעוטים אנחנו, עד שמוחנו אינו משיג היכן טמונה כשרותו הפנימית, הנבדקת בשבע בדיקות של האדם, אנו מגששים באפילה, מעריצים פעוטי מוח ומזלזלים בגדולי מחשבה, אנו נדבקים בדברים של מה-בכך ועוברים על פני עקרונות שמהם מורכבת הכשרות הפנימית של האדם.

ולואי ונכיר באבידה הגדולה לא רק של ישיבת מיר, שהיא אבידה פנימית ומרגישים בה כולם ועוד ימשיכו להרגיש בה זמן רב — אלא של העולם שלנו, עולם הישיבות ובני התורה, ההולך ומתדלדל מאנשים מסוג זה. אנשים שידעו לצמצם את עצמם עד כדי מינימום כדי להגיע לשיא הכשרות הפנימית.

ידע אני, כי לא יצאתי ידי חובתי כלפי האדם הגדול הזה, אולם מה אעשה וגם אני נמנה על קטני המוח ופעוטי ההתעמקות ואין בידי אלא לדלות דמעה עלובה מאוצר הדמעות שלי ההולך ומתייבש עם המכות הנוראות שהוכינו בזמן האחרון.

זוהי דמעתי העלובה.

וי להאי שופרא דבלי בארעא.

1 חודשיים לפני זה בי"ט בתמוז עלה בסערה השמימה אביו מרן רה"י הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל.

להזהר מתירוצים

כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע (כג, י).

י"ב) כתב: "אל תסמוך... ותנוח דעתך על טענה שהיא עליך, ולא לך". 'הזהר שלא יהיו אמתלאותיך לטענות עליך', - התירוצים שאדם מתרץ על עצמו, יכולים להיות הטענות הקשות עליו ביותר, ומזה צריך מאוד להזהר.

היה רבי ירוחם מביא בשם הגה"צ רבי איצלה בלאזר זצ"ל היה אומה:

טוב מאד היה אם הראש השנה היה מתחשב אתנו ומחכה לנו שנתכונן, אבל האמת שהוא לא מתחשב בנו בכלל ובין אם נכין עצמנו אליו, ובין אם לא, הוא יגיע ומוכרחים אנו להתכונן.

לתתך עליון (ח"ה עמ' רעו)

להתנהג כמו ההנהגה הקבועה, כי אם יתנהג כמו ההנהגה הרגילה, בלי הוספת גדרים וסייגים, ודאי שידרדר ויפול.

וכן בדם מצינו שהתורה מזהירה כמה פעמים, ופירשו חז"ל (ספרי פר' ראה, ילקוט תתפ"ד) משום שהיו שטופים בדם קודם מתן תורה, רואים אותו יסוד, שכאשר קשה יותר, צריך האדם להגביל עצמו בהוספת גדרים ושמירות. כי במצב כזה יהיה חוסר אחריות להתנהג כרגיל.

זהו כלל גדול עבורינו שלא לתרץ עצמנו בזמני קושי בתירוצים, אלא כשרואים שהמכשול עלול להיות יותר גדול להוסיף בגדרי השמירה.

בחובות הלכות (שער חשבון הנפש פ"ג סוף חשבון

מבואר בספרי (הובא ברמב"ן) שמובנו של "דבר רע" בפסוק זה הכוונה לאיסורי עריות, ע"ז ולשון הרע שהתורה הוסיפה עליהם במלחמה עוד לאו, שכן בעת יציאת מחנה על אויב למלחמה, נעשים המידות מופקרות, מחמת האכזריות, כי אפילו "הישר בבני אדם בטבעו יתלבש אכזריות" (רמב"ן שם), ועל כן הוסיף הכתוב להזהיר עוד איסור.

צריך להבין, שהרי במושגינו, אדרבה במצב קושי כזה הייתה צריכה התורה להקל עליו יותר ומדוע דוקא אז מחמירים עליו? אלא, היה מרן המשגיח הגה"צ **רבי ירוחם ליוואוויץ** זצ"ל אומר יסוד: דווקא במצב של קשיים, דווקא אז התורה מזהירה אותנו יותר ומוסיפה עונשים, משום שבעיתות קושי לא שייך

סקירה על פרי עמלם של
בני הישיבה שיצאו לאור

אוצרות - תורת מיר

שונים, כגון כלי חרס, כלי עץ וכלי מתכת, וההבדלים ביניהם מבחינת אופן קבלת הטומאה וטהרתם בשבירה או בטבילה.

מדידת טומאה וגמר מלאכה: נידון מעניין בדבר השיעורים הנדרשים כדי שכלי יהפוך לטמא, ומתי נחשב הכלי כגמור כדי שיוכל לקבל טומאה.

הספר בנוי כתבנית ה"מבוא", כאשר מובאים דברי הראשונים והאחרונים. לאחר מכן ישנו "חלק הביאורים" הכולל את הנידונים בסוגיות, וכן ספקות ושאלות המסתעפים ממקורות הדינים. בסופו מובאים מקורות וציטוטים מפורטים לכל דיבור ודיבור.

*

הספר זכה להסכמות ולהתפעלות מראשי ישיבות ומרבנים חשובים שליט"א וגם לרבות ממרן רה"י הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל, המעידים על חשיבותו המרובה ועל התועלת הגדולה שבו לציבור הרחב. את הספר ניתן להשיג בחנויות הספרים.

*

המערכת מברכת את הרב המחבר שליט"א שיזכה להפיץ מעיינותיו חוצה, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

"שערי טהרה" - הספק עוסק במשניות מסכת כלים, להרחיב ולפשט הדברים שיהיו נגישים לכל לומד ולומד.

הספר הוא פרי יכולו של האברך החשוב בן ישיבתנו הקדושה, **הרב אברהם ישעי' ווגשל** שליט"א.

מטרתו המרכזית היא להקל על לימוד המסכת המורכבת על ידי סידור החומר בצורה בהירה ומתומצתת, תוך הרחבת היריעה והעמקה בסוגיותיה, ומתוך דגש על יסודות הטומאה והטהרה.

בספר ישנו דגש מיוחד על הכרעת שיטות הראשונים והאחרונים, ונידונים בו עניינים רבים וחדשניים לאורם. הוא ערוך ומסודר לפי סדר המשנה במסכת כלים, ומבאר את עיקרי השיטות תוך שהוא מאיר נקודות חשובות ומציג הבנות מחודשות בסוגיות, בתוספת מראי מקומות רבים.

בין הנידונים המעניינים הנדונים בספר, ניתן למצוא: אבות הטומאות: פירוט אודות י"א אבות הטומאה מן התורה, כגון שרץ, נבילה ומת, וההבדלים ביניהם בדיני טומאה במגע, משא ואוהל.

טומאת שרץ: ביורר אם טומאת שרץ חלה גם על מינים שאינם נמנים על שמונה השרצים המוזכרים בתורה.

טומאת צמיד פתיל: דיון נרחב בייחודיות של כלי חרס, שהוא מציל את תוכנו מטומאת מת באמצעות כיסוי אטום, בניגוד לכלים אחרים.

דיני כלים: פירוט הלכות טומאתם של סוגי כלים

שערי טהרה

ביאורים והערות
על מסכת כלים
חלק א'

הרב אברהם ישעי'
ווגשל שליט"א.

בס"ד

רישום לזמן חורף תשפ"ו

הרישום לאברכים בני א"י וחו"ל,
ולבחורים בני א"י יהיה אי"ה עד:

יום חמישי י"א אלול תשפ"ה

ישיבת מיר
YESHIVAS MIR
YERUSHALAYIM

להרשמה ניתן לגשת, בין השעות 13:30 - 15:30 ליד הכניסה לבניין המרכזי
(בתוך חדר הניקוי יבש) יש להגיע עם תעודת זהות/דרכון
או לפנות במייל ל-kollel@themir.org או k026574474@gmail.com ולקבל טופס רישום ישירות במייל

ניתן להירשם בעמדות נדרים פלוס הנמצאות בישיבה
(יש להעביר תמונת פספורט וצילום צבעוני של ת.ז./דרכון למשרד הישיבה או במייל הרשום למעלה)

טלפון לבירורים
02-6574474
(בין השעות 10:30 - 16:00)

• אין במילוי טופס הרשמה כל התחייבות לקבלה.
• בחורים הלומדים בישיבה ונישאים בשעטו"מ
ומעונינים להמשיך ללמוד בכולל עליהם למלא
טופס רישום לכולל

בס"ד

Registration for the Winter 2025 Zman

Registration for:
Avreichim, from Eretz Yisrael & Chutz Laaretz
and Bochurim from Eretz Yisrael

Will take place until:
Thursday, September 4th 2025

יום חמישי, י"א אלול תשפ"ה

Registration will take place next to the Entrance
of the Main Building, in the Dry Cleaning Room
between 15:30-13:30.

Please bring along TZ/Passport

You can also request an application
by sending an email to: kollel@themir.org

For Israeli only:

You can complete the
application on the Nedarim
Plus Stands in the Yeshiva.

For any further enquiries call:

Tel: 02-6574474

Between 10:00 - 16:00

- There is no automated acceptance by handing in an application form.
- Single Mir students who are getting married in the year תשפ"ה and want to continue to learn in the Mir Kollel, need to reapply as an Avreich, by sending in a kollel application form.